

1249

USTAWA

z dnia 7 lipca 2005 r.

o dopłatach do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady stosowania dopłat ze środków budżetu państwa do składek z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia od ryzyka wystąpienia skutków zdarzeń losowych w rolnictwie.

2. Dopłaty do składek z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia, zwane dalej „dopłatami”, są realizowane ze środków budżetu państwa ustalonych w ustawie budżetowej, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw rolnictwa.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) gospodarstwo rolne — obszar gruntów sklasyfikowanych w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne lub jako grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych, o łącznej powierzchni przekraczającej 1 ha lub 1 ha przeliczeniowy, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza, a także obszar takich gruntów, niezależnie od powierzchni, jeżeli jest prowadzona na nim produkcja rolna stanowiąca dział specjalny produkcji rolnej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych;
- 2) producent rolny — osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, w której posiadaniu lub współposiadaniu jest gospodarstwo rolne.

Art. 3. 1. Ze środków budżetu państwa są udzielane dopłaty do składek z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia:

- 1) upraw zbóż, kukurydzy, rzepaku, rzepiku, ziemniaków lub buraków cukrowych, od zasiewu lub wysadzenia do ich zbioru, od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez ogień, huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, eksplozję, obsunięcie się ziemi, lawinę, suszę oraz ujemne skutki przezimowania lub przymrozków wiosennych lub
- 2) bydła, koni, owiec, kóz lub świń od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez ogień, huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, eksplozję, obsunięcie się ziemi, lawinę oraz w wyniku uboju z konieczności

— zwanych dalej „umowami ubezpieczenia”.

2. Szkody spowodowane przez:

- 1) ogień — oznaczają szkody powstałe w wyniku działania ognia, który przedostał się poza palenisko

lub powstał bez paleniska i rozszerzył się o własnej sile;

- 2) huragan — oznaczają szkody powstałe w wyniku działania wiatru o prędkości nie mniejszej niż 24 m/s, którego działanie wyrządza masowe szkody; pojedyncze szkody uważa się za spowodowane przez huragan, jeżeli stwierdzono działanie huraganu na obszarze co najmniej dwóch gospodarstw rolnych;
- 3) powódź — oznaczają szkody powstałe wskutek:
 - a) zalania terenów w następstwie podniesienia się poziomu wód płynących lub stojących,
 - b) zalania terenów wskutek deszczu nawalnego,
 - c) spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i podgórskich;
- 4) deszcz nawalny — oznaczają szkody powstałe wskutek deszczu o współczynniku wydajności o wartości co najmniej 4; w przypadku braku możliwości ustalenia tego współczynnika bierze się pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania, świadczące wyraźnie o działaniach deszczu nawalnego;
- 5) grad — oznaczają szkody powstałe wskutek opadu atmosferycznego składającego się z bryłek lodu;
- 6) piorun — oznaczają szkody będące następstwem wyładowania atmosferycznego;
- 7) eksplozję — oznaczają szkody powstałe w wyniku gwałtownej zmiany stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołane ich właściwością rozprzestrzeniania się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników, warunkiem uznania szkody za spowodowaną eksplozją jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, że wskutek ujęcia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; za spowodowane eksplozją uważa się również szkody powstałe wskutek implozji, polegające na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym;
- 8) obsunięcie się ziemi — oznaczają szkody spowodowane przez zapadanie się ziemi oraz usuwanie się ziemi, z tym że za szkody spowodowane przez:
 - a) zapadanie się ziemi — uważa się szkody powstałe wskutek obniżenia się terenu z powodu zawalenia się podziemnych wolnych przestrzeni w gruncie,
 - b) usuwanie się ziemi — uważa się szkody powstałe wskutek ruchów ziemi na stokach;

- 9) lawinę — oznaczają szkody powstałe wskutek gwałtownego zsuwania się lub staczania ze zboczy górskich lub podgórskich mas śniegu, lodu, skał, kamieni, ziemi lub błota;
- 10) suszę — oznaczają szkody powstałe wskutek utrzymywania się przez okres co najmniej 2 kolejnych miesięcy niedoboru opadów w stosunku do sum średnich wieloletnich, stanowiącego mniej niż 50 % normy ustalonej przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej;
- 11) ujemne skutki przezimowania lub przymrozków wiosennych — oznaczają szkody spowodowane wymarzeniem, wymoknięciem, wyprzieniem lub wygniciem roślin w okresie zimowym lub szkody spowodowane ujemnymi temperaturami w okresie wiosennym, polegające na całkowitym lub częściowym zniszczeniu roślin lub całkowitej utracie plonu lub jego części;
- 12) ubój z konieczności — oznaczają szkody spowodowane w wyniku uboju zarządzonego przez lekarza weterynarii, dokonanego w następstwie zdarzeń losowych określonych w pkt 1—9.

Art. 4. 1. Wnioski o zawarcie umów ubezpieczenia są składane przez producentów rolnych w zakładach ubezpieczeń, które zawarły z ministrem właściwym do spraw rolnictwa umowy w sprawie dopłat, o których mowa w art. 9 ust. 1.

2. Zakłady ubezpieczeń zawierają umowy ubezpieczenia z producentami rolnymi do wyczerpania w danym roku limitu dopłat, których wysokość dla danego zakładu ubezpieczeń określa się w umowach w sprawie dopłat, o których mowa w art. 9 ust. 1.

3. Umowy ubezpieczenia są zawierane na 12 miesięcy.

4. Jeżeli po zawarciu przez producenta rolnego umowy ubezpieczenia posiadanie gospodarstwa rolnego przeszło na innego producenta rolnego, prawa i obowiązki producenta wynikające z umowy ubezpieczenia przechodzą na tego producenta. Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z upływem okresu, na który została zawarta, chyba że producent rolny obejmujący gospodarstwo rolne w posiadanie wypowie ją przed upływem 30 dni od dnia objęcia gospodarstwa rolnego w posiadanie. W przypadku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia rozwiązuje się ona z upływem 30 dni następujących po dniu objęcia gospodarstwa rolnego w posiadanie.

Art. 5. 1. Dopłaty są wypłacane przez ministra właściwego do spraw rolnictwa.

2. Dopłaty wynoszą do:

- 1) 40 % ale nie mniej niż 30 % składki z tytułu ubezpieczenia upraw, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1;
- 2) 50 % ale nie mniej niż 40 % składki z tytułu ubezpieczenia zwierząt, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2.

3. Dopłaty są stosowane, jeżeli stawki taryfowe ubezpieczenia:

- 1) upraw — nie przekraczają 3,5 % sumy ubezpieczenia;
- 2) zwierząt — nie przekraczają 0,5 % sumy ubezpieczenia.

4. Rada Ministrów określa corocznie, w terminie do dnia 30 listopada, w drodze rozporządzenia, wysokość dopłat na rok następny, mając na względzie powierzchnię upraw i liczbę zwierząt przewidzianą do objęcia ubezpieczeniem przez zakłady ubezpieczeń w następnym roku, a także założenia do ustawy budżetowej.

Art. 6. Dopłaty są udzielane pod warunkiem zapewnienia przez zakład ubezpieczeń ochrony finansowej na poziomie nie niższym niż 80 % sumy ubezpieczenia.

Art. 7. 1. Dopłaty stanowią część należnych zakładom ubezpieczeń składek z tytułu zawartych umów ubezpieczenia.

2. Dopłaty są wypłacane zakładowi ubezpieczeń za dany kwartał, w terminie do 30. dnia miesiąca następującego po tym kwartale, na podstawie wniosku złożonego przez zakład ubezpieczeń, w terminie do 10. dnia tego miesiąca.

3. Wniosek zakładu ubezpieczeń zawiera informacje o:

- 1) wysokości składek z tytułu ubezpieczenia, z podziałem na składki z tytułu ubezpieczenia upraw i składki z tytułu ubezpieczenia zwierząt:
 - a) należnych zakładowi ubezpieczeń,
 - b) wpłaconych przez producentów rolnych;
- 2) wysokości dopłat, z podziałem na dopłaty do składek z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia upraw i na dopłaty do składek z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia zwierząt;
- 3) liczbie zawartych umów ubezpieczenia;
- 4) wartości ubezpieczenia upraw oraz wartości ubezpieczenia zwierząt.

4. Za ostatni kwartał roku dopłaty są wypłacane zakładowi ubezpieczeń w terminie do dnia 31 grudnia, na podstawie wniosku złożonego przez zakład ubezpieczeń w terminie do dnia 15 grudnia.

Art. 8. 1. Przy ministrze właściwym do spraw rolnictwa działa Komisja do Spraw Oceny Ofert, zwana dalej „Komisją”.

2. Członków Komisji powołuje minister właściwy do spraw rolnictwa.

3. Komisja działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu zatwierdzonego przez ministra właściwego do spraw rolnictwa.

4. W skład Komisji wchodzi:

- 1) 2 przedstawicieli ministra właściwego do spraw rolnictwa;
- 2) przedstawiciel ministra właściwego do spraw instytucji finansowych;
- 3) przedstawiciel Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych;
- 4) przedstawiciel Polskiej Izby Ubezpieczeń;
- 5) przedstawiciel Krajowej Rady Izb Rolniczych.

5. Obsługę organizacyjno-techniczną Komisji zapewnia urząd obsługujący ministra właściwego do spraw rolnictwa.

Art. 9. 1. Minister właściwy do spraw rolnictwa zawiera z zakładami ubezpieczeń, które przedstawiają ofertę z warunkami ubezpieczenia upraw i zwierząt, umowy w sprawie dopłat.

2. Zakłady ubezpieczeń wykonujące działalność w zakresie ubezpieczeń majątkowych zainteresowane zawarciem umów w sprawie dopłat przedstawiają ofertę w terminie do dnia 31 października roku poprzedzającego rok, na który mają być zawarte umowy.

3. Umowy w sprawie dopłat są zawierane na rok kalendarzowy w terminie do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok, na który mają być zawarte.

4. Oferta zakładu ubezpieczeń powinna zawierać:

- 1) nazwę, siedzibę i adres zakładu ubezpieczeń;
- 2) aktualny odpis z Krajowego Rejestru Sądowego albo dokument potwierdzający notyfikację prowadzenia na terenie Rzeczypospolitej Polskiej działalności — w przypadku podmiotów zagranicznych;
- 3) opinię Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych o sytuacji finansowej zakładu ubezpieczeń;
- 4) warunki ubezpieczenia upraw i zwierząt;
- 5) proponowane wysokości stawek taryfowych;
- 6) proponowane sumy ubezpieczenia upraw i zwierząt;
- 7) wskazanie powierzchni upraw i liczby zwierząt przewidzianych do objęcia ubezpieczeniem;
- 8) określenie obszaru objętego zakresem działania zakładu ubezpieczeń;
- 9) informację o dotychczasowej działalności na rynku ubezpieczeń w rolnictwie;
- 10) warunki likwidacji szkód.

5. Komisja sprawdza, czy oferta spełnia warunki, o których mowa w ust. 4, a w szczególności, czy opinia, o której mowa w ust. 4 pkt 3, potwierdza, że sytuacja finansowa zakładu ubezpieczeń gwarantuje wywiązanie się z oferty.

6. W umowach w sprawie dopłat określa się:

- 1) warunki ubezpieczenia upraw i zwierząt;
- 2) wysokość stawek taryfowych;
- 3) wysokość limitu dopłat;
- 4) wskazanie powierzchni upraw i liczby zwierząt przewidzianych do objęcia ubezpieczeniem;
- 5) warunki likwidacji szkód;
- 6) sposób i terminy przekazywania i rozliczania środków na dopłaty;
- 7) sposób przeprowadzania kontroli w zakresie realizacji umów w sprawie dopłat i umów ubezpieczenia;
- 8) warunki zwrotu dopłat w przypadku ich wykorzystania niezgodnie z przeznaczeniem, pobrania nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

Art. 10. 1. Minister właściwy do spraw rolnictwa sprawuje kontrolę realizacji umów w sprawie dopłat i umów ubezpieczenia w zakresie jej zgodności z przepisami ustawy i przepisami o finansach publicznych.

2. Czynności kontrolne są wykonywane przez osoby posiadające imienne upoważnienie wydane przez ministra właściwego do spraw rolnictwa.

3. Upoważnienie zawiera wskazanie osoby upoważnionej do wykonywania czynności kontrolnych, miejsce i zakres oraz podstawę prawną do ich wykonywania.

4. Przed przystąpieniem do czynności kontrolnych osoba upoważniona do ich wykonywania jest obowiązana okazać upoważnienie.

5. Czynności kontrolne obejmują sprawdzenie dokumentów w zakładzie ubezpieczeń lub u producentów rolnych, w szczególności zawartych umów ubezpieczenia oraz sprawozdań ze szkodowości.

6. Osoba wykonująca czynności kontrolne może:

- 1) żądać pisemnych lub ustnych informacji związanych z przedmiotem kontroli;
- 2) sporządzać kopie oraz wyciągi z dokumentów związanych z przedmiotem kontroli oraz zabezpieczać te dokumenty.

7. Osoba wykonująca czynności kontrolne sporządza z przebiegu tych czynności protokół.

8. Protokół podpisuje osoba wykonująca czynności kontrolne oraz podmiot kontrolowany lub jego przedstawiciel.

9. W przypadku odmowy podpisania protokołu przez podmiot kontrolowany lub jego przedstawiciela, protokół podpisuje tylko osoba wykonująca czynności kontrolne, dokonując w protokole stosownej adnotacji o odmowie podpisania protokołu przez podmiot kontrolowany lub jego przedstawiciela.

Art. 11. 1. Dopłaty wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości podlegają niezwłocznie zwrotowi

do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

2. Do należności wraz z odsetkami od zaległości z tytułu dopłat wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości stosuje się odpowiednio przepisy działu III i IV ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, Nr 85, poz. 727, Nr 86, poz. 732 i Nr 143, poz. 1199).

3. Uprawnienia organu podatkowego określone w ustawie, o której mowa w ust. 2, przysługują ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa.

4. Do spraw nieuregulowanych ustawą dotyczących rozliczenia środków na dopłaty stosuje się przepisy o finansach publicznych dotyczące dotacji.

5. Do egzekucji należności, o których mowa w ust. 2, stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 12. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*